herpy

FROSKER

Orange-legged Leaf Frog

Pithecopus hypochondrialis

Pithecopus hypochondrialis er en liten, slank løvfrosk fra det nordlige Sør-Amerika med knallorange sider og lår, tverrstripet i svart, og store øyne med loddrett spaltepupille. Den er nattaktiv, går sakte gjennom greinene i stedet for å hoppe og yngler i terrariet hvis man etterligner en regntid.

Familie: Phyllomedusidae Tidligere navn: *Phyllomedusa hypochondrialis* **Mild hudgift**

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**3-5 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-8 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Savanne, tørrskog og våtmark**
Hudgift	**Mild** Vask hendene etter kontakt, og hold fingrene unna øyne og munn
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H for 4 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**På blader over vann**
Egg per legging	**38-100**
Klekking	**5-14 dager** ved 23-25 °C
Larvetid	**40-90 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Pithecopus hypochondrialis er en lang, slank og langbeint løvfrosk på 3-5 cm. Ryggen er grønn, men sider, lår og legger er knallorange med svarte tverrstriper, som gir den et tigerlignende utseende. Øynene er store med loddrett spaltepupille, som hos de andre løvfroskene i familien. Frosken går sakte og målrettet gjennom greinene og griper rundt dem med fingre og tær, men kan, når den hopper, nå ganske langt.

Hannene kaller om natten, mens hunnene er tause. Frosken kan skifte farge forholdsvis raskt og bruker det om natten som kamuflasje mot rovdyr når den sitter mellom gress og blader.

Arten ble beskrevet i 1800 av Daudin og het i mange år *Phyllomedusa hypochondrialis*. Slektsnavnet *Pithecopus* gjelder i dag. Bestanden lengst mot sør, i Gran Chaco, regnes i dag som en selvstendig art, *Pithecopus azureus*, så eldre pleieråd under det ene navnet kan dekke begge formene. I fangenskap er *P. hypochondrialis* en av de oftest oppdrettede løvfroskene.

Huden skiller ut et sekret med biologisk aktive peptider, som frosken selv danner i hudkjertlene sine. Oppdrettede dyr danner det også, så giften forsvinner ikke i fangenskap. Hvor mye sekretet plager mennesker ved vanlig kontakt, er ikke kjent, så regn hudgiften som mild, og vær forsiktig: vask hendene før og etter kontakt, og ikke ta på øyne, munn eller åpne sår.

Levealderen i fangenskap er trolig 5-8 år som hos beslektede løvfrosker.

Utbredelse og leveområde

Pithecopus hypochondrialis lever i den nordlige og sentrale delen av Sør-Amerika øst for Andes: Brasil, der de fleste funnene ligger, samt Colombia, Venezuela, Guyana, Surinam og Fransk Guyana. I Brasil er den funnet fra Amazonas-området i nord og ned gjennom cerradoen i det sentrale landet. Den er sett i høyder opp til omkring 1.500 m.

Utbredelsens sørlige grense er uklar, fordi frosker i Gran Chaco i dag regnes til *P. azureus*. Funn i Argentina og Paraguay hører derfor sannsynligvis til den arten og er ikke regnet med her. Det samme gjelder usikre funn i Bolivia.

> **Naturlig utbredelse:** Brasil, Colombia, Venezuela, Guyana, Surinam og Fransk Guyana.

LEVEOMRÅDE

Pithecopus hypochondrialis er en fleksibel art som finnes i mange slags leveområder: tørr skog, fuktig lavlandsskog, kratt, savanne og periodevis oversvømte gressområder, ved midlertidige dammer og myrer. Den er også funnet i beiteområder, plantasjer, hager og byer og tåler altså forstyrrede omgivelser.

Frosken er nattaktiv og sitter i busker og andre planter, ofte i nærheten av vann. Hannene sitter ved midlertidige dammer og kaller på hunnene i regntiden, og eggene legges på blader over vannet. Den vekslende tørketiden og regntiden er nøkkelen til å få arten til å yngle i terrariet.

Stell

TERRARIET

For et par eller en liten gruppe på opptil fire dyr er et høyt terrarium på 45 × 45 × 60 cm (lengde × bredde × høyde) en god størrelse, og større er alltid bedre. En avlsgruppe med flere hanner må ha mer plass, for eksempel 60 × 45 × 90 cm. Høyden er viktigere enn bunnarealet, fordi arten lever i busker og planter.

Innred med mange vannrette og skrå greiner og planter med brede, glatte blader som frosken kan sove under om dagen og senere legge egg på. Philodendron og pothos er hardføre og godt egnet. Som bunn kan fuktig kjøkkenpapir brukes, men det må skiftes ofte, eller du kan legge et lag sphagnum. Til avl er et halvsterilt oppsett ofte best: et glassterrarium med avløp, falsk bunn, vannskål og en eller to potteplanter, slik at rundormer ikke kan hope seg opp i bunnen. Et naturlig beplantet terrarium går også fint. God ventilasjon er viktig, og lokket må være av nett.

TEMPERATUR

Hold 24-28 °C om dagen. Om natten skal temperaturen falle noen grader, til 20-22 °C. Det er ikke behov for et varmested, men man kan godt la et lite område under en svak lampe være et par grader varmere, slik at frosken selv kan velge.

Mål med termometer både øverst og nederst. Er det kaldt i stuen om vinteren, kan en liten varmekilde styrt av termostat være nødvendig. Unngå at terrariet kommer over 30 °C, f.eks. i direkte sol.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal ligge på 50-60 % om dagen og stige til omkring 70-80 % om natten og etter sprøyting. Sprøyt terrariet minst en gang daglig, helst om kvelden, slik at bunnen holdes lett fuktig, og la det tørke litt opp i løpet av dagen. Mange løvfrosker liker ikke å bli truffet direkte av sprøyten, så sikt mot blader og vegger.

En automatisk sprinkler kan ta seg av jobben hvis den er innstilt til å gå mest om natten. Bruk avklort springvann, regnvann eller osmosevann. Stillestående, konstant våt luft er en dårlig kombinasjon og gir risiko for hudproblemer, så sørg for ventilasjon og en tørrere periode hver dag.

VANN OG VANNKVALITET

Sett fram en vannskål med skrå kant eller noen glatte steiner, slik at frosken lett kommer opp igjen. Frosken bruker skålen til å sitte i om natten. Skift vannet hver dag, og bruk avklort springvann eller regnvann. Skålen kan være lav, 1-2 cm er rikelig, og i et regnkammer til avl brukes 5-8 cm vann, men bare med planter og steiner der froskene kan komme opp.

Amfibier tar opp stoffer gjennom huden, så hold såpe, rengjøringsmidler og insektmidler unna terrariet. Skyll skålen grundig med varmt vann ved rengjøring.

LYS OG UVB

Gi 10-12 timers lys om dagen med en svak lyskilde over den ene halvdelen av terrariet og mørke om natten. Planteegnet lysrør er rikelig, og det gir samtidig lys til plantene. UVB er ikke strengt nødvendig, og artens presise behov er ikke kjent. Vil du gi UVB, og det anbefales særlig til ungdyr, bruk en svak kilde over en del av terrariet med rikelig skygge ved siden av. Bruk lamper som avgir varme med forsiktighet, fordi de tørker ut luften.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Pithecopus hypochondrialis er insektetere og tar nesten alle fôrdyr av passende størrelse: sirisser, kakerlakker, møll, fluer og en sjelden gang voksmøllarver. Fôrdyret må høyst være like bredt som froskens hode. Gi maten om kvelden når frosken er aktiv, og fjern rester om morgenen, slik at fôrdyrene ikke gnager på frosken mens den sover.

Ungdyr fôres daglig, og voksne dyr annenhver dag med noen få insekter. Dryss fôret vekselvis med en vitaminblanding og kalk med D3, og fôr fôrdyrene godt før de brukes. Viltfangede insekter kan bære parasitter og sprøytegifter og må unngås. Frosken venner seg ofte til å ta mat fra en pinsett.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

ATFERD OG HÅNDTERING

Pithecopus hypochondrialis er rolig og langsom og sover om dagen. Om natten er den aktiv, klatrer, sitter i vannskålen og jakter. Om dagen sitter den stort sett stille, så den kan godt tas opp uten problemer, men all håndtering stresser et amfibium, så hold den på et minimum. Bruk rene, fuktige hender, og vask dem etterpå, fordi hudsekretet kan irritere.

Arten kan holdes enkeltvis, parvis eller i små grupper. Hold den bare sammen med sin egen art. Vil du avle, gir en gruppe med flere hanner per hunn den beste sjansen. Hannene kaller om natten etter at lyset er slukket.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene kaller om natten, mens hunnene er tause. Hunnene er trolig større og rundere enn hannene, som hos beslektede løvfrosker. Ungdyr vokser raskt når de fôres daglig, og er trolig voksne på under et år, som hos beslektede arter. Avl bare med friske, godt stelte dyr som har vært i terrariet en stund, fordi avlen er en belastning for nyinnkjøpte dyr. Hunnene må være godt fôret for å utvikle egg.

PARRING

Arten yngler når man etterligner overgangen fra tørketid til regntid. Først holdes temperatur og fuktighet stabilt eller litt kjøligere og tørrere i omkring 4-5 uker. Deretter sprøytes terrariet kraftig flere ganger om dagen, og lokket dekkes delvis med glass eller folie, slik at luftfuktigheten stiger. Samtidig fôres froskene hver kveld med forskjellig mat i en ukes tid eller mer, til hunnene er runde og hannene kaller jevnlig.

Hos beslektede arter gir en gruppe med flere hanner enn hunner, for eksempel seks hanner og tre-fire hunner, de beste resultatene. Når hunnene ser fulle ut av egg og hannene kaller, flyttes gruppen til et regnkammer, gjerne timet til en regnfull uke. Hannen griper hunnen bakfra (amplexus) om natten.

EGG OG RUMPETROLL

Et regnkammer er et høyt og loddrett terrarium med 5-8 cm vann i bunnen, der en liten pumpe løfter vannet opp til et rør øverst med mange små hull, slik at det regner ned. Vannet kan varmes til 21-27 °C med en termostatstyrt varmer. Pumpen kan settes på en timer, slik at den går en halv til flere timer hver natt. Plant philodendron eller pothos i potter på bunnen og la bladene henge inn over vannet, slik at froskene har blader å legge på.

Hunnen folder eggene inn mellom to eller tre blader over vannet og klistrer kantene sammen med eggfri gelé. Antall egg per legging er ikke kjent for arten; regn med 38-100 egg, normalt omkring 70, som hos den beslektede *Callimedusa tomopterna*. Sjekk etter egg hver dag, for de kan være vanskelige å se mellom plantene. Skjer det ingenting etter en til to uker, flyttes froskene tilbake til det vanlige terrariet, fôres kraftig i noen uker og prøves igjen. Ikke bli motløs hvis det ikke lykkes første gang.

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter 5-14 dager, avhengig av temperaturen. Både klekketiden og larvetiden nedenfor gjelder løvfroskene generelt. Du kan enten fjerne bladet med eggene og henge det opp over vann i en plastboks ved omkring 24 °C, slik at eggene ikke ligger helt under vann, eller fjerne de voksne froskene fra regnkammeret og la rumpetrollene falle i vannet. Hvis noen egg havner i vannet, utvikler de seg som regel normalt.

Rumpetrollene er frie svømmere. Hold dem i et høyt akvarium eller et brett med filtrert vann ved 24-27 °C og planter som javamose til skjul. Skift 25-50 % av vannet minst en gang i uken, og oftere i et brett uten filter. Gi den første tiden fint pulverfôr på vannoverflaten to ganger daglig og deretter fiskeflak, så mye de spiser på et par timer. Larvetiden er 40-90 dager.

Når frambena kommer fram, flyttes de nyforvandlede ungene til en liten beholder med omkring 1 cm vann og et par blader, slik at de kan sitte uten å drukne. Når halen er tatt opp, går de over til tørt land.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

OPPDRETT AV UNGER

Når halen er borte, flyttes de små froskene til et lite oppsett med fuktig kjøkkenpapir eller sphagnum, en liten vannskål og et par planter. Bruk potteskår eller plantepotter som sitteplasser, siden de er enkle å holde rene. Sprøyt daglig.

Første måltid er et par fluer eller små sirisser på omkring 3-6 mm, dryssede med vitaminer og kalk. Gi heller for lite enn for mye om gangen, fordi for mange eller for store fôrdyr stresser de små froskene og kan gi endetarmsframfall. Fôr hver eller annenhver kveld. Hold temperaturen som for de voksne, og tilby en svak UVB-kilde. Ungene vokser raskt når de fôres godt.

Helse og vanlige feil

Pithecopus hypochondrialis er hardfør når temperaturen og fuktigheten er rimelig, men det er noen typiske problemer:

- Rundormer, for eksempel lungeorm, og andre parasitter, som kan hope seg opp i bunnen, særlig i et fuktig terrarium. Et halvsterilt oppsett med falsk bunn og avløp forebygger det. Behandling må skje med en dyrlege som kjenner amfibier.
- Sår på snuten fra å gni mot glasset i et for lite terrarium eller under transport. De heler som regel med antibiotisk salve etter dyrlegens råd.
- Stillestående, våt luft uten en tørrere periode, som gir hudinfeksjoner. Sørg for ventilasjon og la terrariet tørke opp hver dag.
- Mangel på kalk og D3, som gir beinskjørhet. Dryss fôret vekselvis med vitaminer og kalk med D3.
- Endetarmsframfall hos små unger hvis fôret er for stort eller for mye.
- Hudskader fra såpe, krem og kjemikalier på hender eller i terrariet.

Gi aldri midler mot parasitter uten dyrlegens anvisning. Noen midler som er harmløse for andre dyr, er dødelige for amfibier. Søk dyrlege hvis frosken går ned i vekt, ikke spiser eller har skader på huden.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.